

NAIH/2017/162/2/V

Ügyszám: NAIH/2017/5444/ IV.

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság (a továbbiakban: Hatóság) az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 59. §-a alapján az alábbi

jelentést

bocsátja ki egy tényfeltáró újságíró bejelentése alapján a Kultúra 2008 Művészeti Szolgáltató Nonprofit Kft. egyedi adatigénylés teljesítésével kapcsolatban felmerült költségtérítési gyakorlatával összefüggésben.

A Hatósághoz 2016. szeptember 23-án érkezett bejelentés értelmében a bejelentő a Kft. azon szerződéseit kérte elektronikus másolatban megküldeni, amelyeket 2010. január 1-je után kötött.

A cég válaszlevelében azt a tájékoztatást adta a bejelentőnek, hogy az adatigénylés teljesítésének költsége 350 000 Ft + ÁFA.

Ezt követően a bejelentő a költségek csökkentése érdekében a cég székhelyén személyes betekintést kért, illetőleg pontosította kérelmét oly módon, hogy a 2010. január 1-je után kötött megbízási és vállalkozási szerződéseket kívánja megismerni. Kért továbbá egy listát ezekről a szerződésekről, amelyben kérte az egyes szerződések tárgyát, a szerződő partnerek neveit, a szerződés értékét, illetve a teljesítés kezdő és végdátumát feltüntetni.

Válaszlevelében a cég előadta, hogy ilyen listát a cég nem kezel, továbbá, hogy az irattárba helyezett és a Szépművészeti Múzeum felújítása miatt részben külső raktárban tárolt, nagyságrendileg 1320 db szerződés és az azokhoz kapcsolódó dokumentumok kikeresése, válogatása, áttanulmányozása, rendszerezése, az adatigénylő által meg nem ismerhető adatoktól való mentesítése kalkulációjuk szerint 350 órát vesz igénybe. A társaságuk könyvelését végző cég az alaptervekenységének ellátásához képest aránytalan mértékű többletfeladatra tekintettel 350 000 Ft+Áfa összegért vállalta ennek elvégzését. A személyes betekintéstől függetlenül a fenti feladatok elvégzendőek, nincs különbség abban, hogy a bejelentő a helyszínen tekint-e be a kért iratokba vagy elektronikus adathordozón juttatják el számára azokat, ezért a személyes betekintés nem csökkenti az előkészítés költségeit.

A Hatóság első, 2016. október 7-én kelt felszólító levelében többek között az alábbi megállapításokat és intézkedéseket tette az adatigényléskor hatályos jogszabályi háttér alapján:

1. Az Infotv. – 2015. október 1-jétől hatályos – 29. § (4) bekezdése kimondja, hogy *„[h]a az adatigénylés teljesítése a közfeladatot ellátó szerv alaptevékenységének ellátásához szükséges munkaerőforrás aránytalan mértékű igénybevételével jár, vagy az a dokumentum vagy dokumentumrész, amelyről az igénylő másolatot igényelt, jelentős terjedelmű, illetve a költségtérítés mértéke meghaladja a kormányrendeletben meghatározott összeget, az adatigénylést a költségtérítésnek az igénylő általi megfizetését követő 15 napon belül kell teljesíteni. Arról, hogy az adatigénylés teljesítése a közfeladatot ellátó szerv alaptevékenységének ellátásához szükséges munkaerőforrás aránytalan mértékű igénybevételével jár, illetve a másolatként igényelt dokumentum vagy dokumentumrész jelentős terjedelmű, továbbá a költségtérítés mértékéről, valamint az adatigénylés teljesítésének a másolatkészítést nem igénylő lehetőségeiről az igénylőt az igény beérkezését követő 15 napon belül tájékoztatni kell”.*

A törvényhez fűzött indokolás értelmében a jogalkalmazási tapasztalatok rámutattak arra, hogy *„egyes esetekben az Infotv. rendelkezései nem kellően rugalmasak, és így az adatkezelők számára egyes esetekben olyan többletterheket rónak, amelyek mind alapfeladataik ellátását, mind a közérdekű adatok megismerése iránti igények maradéktalan teljesítését akadályozhatják”.* A jogalkotó példaként azon igényléseket említi, amelyek során pusztán annak megállapítása is érdemi munkaerőforrás ráfordítását igényli a közfeladatot ellátó szerv részéről, hogy az igényelt adatok rendelkezésre állnak-e és azok közérdekű vagy közérdekből nyilvános adatként megismerhetőek-e. Hasonló a helyzet azon igénylések esetében is, amelyek megfelelő teljesítéséhez nagyszámú adathordozó vagy adatbázis áttekintése és a kért adatok leválogatása szükséges. A jogalkotó a fenti problémák megoldása érdekében szélesítette ki – többek között – az Infotv. vonatkozó rendelkezéseinek módosításával a közérdekű adatigénylések teljesítéséért megállapítható költségtérítés lehetőségét.

Lényeges garanciális szabály, hogy a költségtérítés mértékéről az adatigénylőt – akár annak előzetes, akár utólagos megfizetésére kerül sor – a hatályos szabályokkal egyezően előre tájékoztatni kell. E tájékoztatás ismeretében a törvény szerint az adatigénylő választása szerint fenntarthatja igénylését vagy attól eltekinthet, emellett nyilvánvalóan új – módosított – tartalmú adatigénylést is benyújthat. Abban az esetben, ha a költségekről való tájékoztatást követően a törvényben meghatározott határidőn belül az adatigénylő nem nyilatkozik, az adatkezelő az igény teljesítésére nem köteles, az adatigénylő határidőn túli, az adatigénylés fenntartására vonatkozó nyilatkozatát új adatigénylésnek kell tekinteni.

A Hatóság ezen túlmenően fontosnak tartja leszögezni azt: az információs szabadság mint alapjog érvényesüléséhez szükséges az is, hogy **az adatigénylés teljesítéséért megállapított költségtérítésről szóló tájékoztatás kellően részletes legyen, abban a közfeladatot ellátó szervek kötelesek feltüntetni minden olyan indokot, illetőleg költségelemet, amelyek a megállapított összeg megalapozottságát támasztják alá.** A megfelelő tájékoztatás ugyanis nagyban hozzájárul ahhoz, hogy az igénylő valóban tisztában legyen, és megértse azt, hogy milyen költségtérítést kell megfizetnie ahhoz, hogy a megismerni kívánt adatok birtokába jusson. A tájékoztatás

alapján továbbá képes lesz a megfelelő döntést meghozni az esetlegesen igénybe vett jogorvoslati lehetőséggel kapcsolatban.

Az Infotv. szerinti adatigénylések teljesítésekor a Hatóság és az adatvédelmi biztos **korábbi gyakorlata értelmében** másolási költség alatt **kizárólag az anyagköltség** vehető figyelembe, a munkadíj, az energiaköltség és az amortizáció figyelmen kívül hagyandó. Csak a másoláshoz (beleértve az anonimizálást is) szorosan kapcsolódó „anyagköltségek” számolhatók fel, továbbá a kis terjedelmű másolatok igénylésénél lehetőség szerint ez esetben is el kell tekinteni a költségtérítés megállapításától.

Tekintettel arra, hogy számos közfeladatot ellátó szerv ÁFA-köteles szolgáltatásként értelmezte és kezelte az adatigénylések teljesítésének kötelezettségét, valamint egy ügyben a regionális adóhivatal is úgy foglalt állást a közfeladatot ellátó szervnek, hogy az ÁFA-t is meg kell térítenie az adatigénylőnek, a Hatóság megkereste a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (a továbbiakban: NAV) vezetőjét, Tállai András parlamenti és adóügyekért felelős államtitkárt, hogy az egységes joggyakorlat érdekében tájékoztassa a NAV álláspontjáról, illetve arról, hogy a Hatóság addig kialakult gyakorlata megfelel-e az adózás szabályainak is.

A Hatóság következetesen úgy foglalt állást, hogy a közérdekű adatok megismerése iránti igény teljesítése **nem tartozik ÁFA körbe**, mivel az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: ÁFA tv.) 2. §-a alapján a törvény hatálya az adóalany által belföldön és ellenérték fejében teljesített termékértékesítésére, szolgáltatásnyújtására, a terméknek az Európai Közösségen belüli egyes, belföldön és ellenérték fejében teljesített beszerzésére és a termék importjára terjed ki. Az ÁFA tv. 5. § (1) bekezdése értelmében adóalany az a jogképes személy vagy szervezet, aki (amely) saját neve alatt gazdasági tevékenységet folytat, tekintet nélkül annak helyére, céljára és eredményére. Az ÁFA tv. 6. § (1) bekezdése szerint gazdasági tevékenység: valamely tevékenység üzletszerű, illetőleg tartós vagy rendszeres jelleggel történő folytatása, amennyiben az ellenérték elérésére irányul, vagy azt eredményezi, és annak végzése független formában történik.¹

A közfeladatot ellátó szervek a közérdekű adatigénylések teljesítésekor **nem szolgáltatást nyújtanak, hanem az Alaptörvényben meghatározott alapvető jogból eredő kötelezettségeiket teljesítik.** E szervek továbbá nem gazdasági tevékenységük körében, üzletszerűen értékesítik a másolatokat, hanem lehetőségük van a felmerült anyagköltségek megtérítését kérni az adatigénylőtől. A korábbi gyakorlat szerint ezért másolás költsége az Infotv. értelmében csak alacsonyabb lehetett, mint a piaci ár, mert sem általános forgalmi adót, sem munkadíjat, sem energiaköltséget, sem pedig amortizációs elemeket nem tartalmazhat.²

A Hatóság megkeresésének eredményeként az NGM az NGM/46897-2(2015) iktatószámú levelében megerősítette a Hatóság ezen álláspontját, mivel az Infotv. 26. § (1) bekezdése szerinti kötelezettség nem az ÁFA tv. 6. §-a szerinti gazdasági

¹ http://naih.hu/files/Infoszab_jelentes_NAIH-2015-1410-4-V.pdf.

² http://naih.hu/files/Infoszab_jelentes_NAIH-2015-4376-7-V.pdf.

tevékenységnek, hanem az ÁFA tv. 7. §-a szerinti „közhatalmi tevékenységnek” minősül.

Az Infotv. emellett az egyértelmű és egységes jogalkalmazás érdekében szabályozza a közérdekű vagy közérdekből nyilvános adatok igénylésével összefüggésben megállapítható költségtérítés alapjaként figyelembe vehető költségelemeket. Az Infotv. 29. § (5) bekezdése ezeket a következőképpen határozza meg:

- az igényelt adatokat tartalmazó adathordozó költsége;
- az igényelt adatokat tartalmazó adathordozó az igénylő részére történő kézbesítésének költsége;
- ha az adatigénylés teljesítése a közfeladatot ellátó szerv alaptevékenységének ellátásához szükséges munkaerőforrás aránytalan mértékű igénybevételével jár, az adatigénylés teljesítésével összefüggő munkaerő-ráfordítás költsége.

A törvényhez fűzött indokolás értelmében ezen elemek közé csak olyan költségek tartoznak, amelyek az igényelt adat rendelkezésre bocsátásával közvetlen kapcsolatban állnak, és ténylegesen felmerülnek az adatigénylés teljesítése során. „Az adathordozó anyagköltségén és a kézbesítés postai költségén túl a törvény a munkaerő-ráfordítást csak abban az esetben teszi érvényesíthetővé, ha az **adatigénylés teljesítése a közfeladatot ellátó szerv alaptevékenységének ellátásához szükséges munkaerőforrás aránytalan mértékű igénybevételével jár.** Ennek megfelelően a kis terjedelmű, könnyen hozzáférhető, elektronikus úton szolgáltatható adatok tekintetében e költségelem nem vehető figyelembe”.

Az Infotv. 29. § (6) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a költségtérítés mértékének meghatározása során figyelembe vehető költségelemek megállapítható mértékét jogszabály határozza meg. A vonatkozó kormányrendeletet azonban az első felszólítás keltéig még nem fogadta el a Kormány, noha az Igazságügyi Minisztérium 2015. július 29-i keltezéssel korábban már nyilvánosságra hozott egy előterjesztést.

A közérdekű adat iránti igény teljesítéséért megállapítható költségtérítés mértékéről szóló kormányrendelet tervezet (a továbbiakban: Tervezet) fűzött miniszteri indokolás mindenekelőtt leszögezi, hogy **sem az Infotv., sem pedig a Tervezet alapján nincs akadálya annak, hogy az érintett közfeladatot ellátó szerv mellőzze a költségtérítést,** illetve a költségtérítést alacsonyabb mértékben állapítsa meg. A megállapítható mérték sem jelenti továbbá azt, hogy e mértéket az adatkezelő minden esetben érvényesítheti, „a költségtérítésnek ugyanis a valós költségekhez kell igazodnia, így ha azok a tervezetben meghatározott összegeknél alacsonyabbak, az adatkezelőnek a tényleges költséget kell figyelembe vennie”.

A Tervezet 1. § (1) bekezdés b) pontja értelmében az igényelt adatokat tartalmazó adathordozó költségeként az adathordozó közvetlen önköltsége, legfeljebb azonban az alábbi mértékek vehetők figyelembe:

- papír alapon nyújtott színes másolat esetén 25 Ft/másolt oldal, fekete-fehér másolat esetén 5 Ft/másolt oldal,
- optikai adathordozón nyújtott másolat esetén 580 Ft/adathordozó.

Az indokolás ezzel kapcsolatban kiemeli, hogy ha a közérdekű adatigénylést elektronikus úton való megküldéssel (pl. e-mail) teljesítik, adathordozó és annak anyagköltsége hiányában ez a költségelem értelemszerűen nem érvényesíthető.

A Tervezet továbbá a joggyakorlat további orientálása érdekében rögzíti azon munkaóraszámot, amely alatt a költségelem nem számítható fel. Ennek alapja az, hogy az adatigénylés teljesítése bizonyos mértékű munkaerő-ráfordítást szükségképpen igényel, ez a közérdekű adatok megismeréséhez fűződő alapjog intézményi biztosításának velejárója. A Tervezet 3. § (1) bekezdése szerint az adatigénylés teljesítésével összefüggő munkaerő-ráfordítás költsége abban a mértékben vehető figyelembe, amennyivel az adatigénylés teljesítéséhez szükséges munkaerő-ráfordítás időtartama meghaladja a 8 munkaórát.

A Tervezet 3. § (2) bekezdése egyértelművé teszi, hogy mely tevékenységeket lehet figyelembe venni a közérdekű adatigénylés teljesítésével összefüggő munkaerő-ráfordításként. Ezek közé tartozik az igényelt adat felkutatásához és rendszerezéséhez, az igényelt adat adathordozójáról másolat készítéséhez és a másolaton a meg nem ismerhető adatok felismerhetetlenné tételéhez szükséges időtartam vehető figyelembe. Ha az adatigénylés teljesítésére elektronikus úton kerül sor, a másolat készítéséhez szükséges időtartam csak akkor vehető figyelembe, ha elektronikus formában rendelkezésre nem álló adat igénylésére került sor, vagy a másolat készítéséhez szükséges időtartam kisebb az elektronikus formában rendelkezésre álló adat rendelkezésre bocsátásához szükséges időtartamnál [Tervezet 3. § (3) bekezdés].

A Tervezet 4. § (1) bekezdése kimondja, hogy *„[a]z adatigénylés teljesítésével összefüggő munkaerő-ráfordítás költségeként legfeljebb óránként 1100 Ft vehető igénybe”*. Az indokolás értelmében a Tervezet a munkaerő-ráfordítás költségét *„átalány-jelleggel, munkaórára vetítve állapítja meg annak érdekében, hogy az adatigénylők számára átlátható legyen a költségek számítása, illetve a közfeladatot ellátó szervezetnek ne legyen szükséges a feladatot végző személyek illetményének minden esetben való kiszámítása a költségtérítés megállapításához”*. Abban az esetben viszont, ha a feladatot végző személy vagy személyek átlagos illetménye vagy munkabére alacsonyabb a megállapított átalánymértéknél, a tételes számítás nem mellőzhető.

A Tervezet 6. §-a értelmében a költségtérítés meghatározott mértéke tekintetében figyelembe veendő összeghatár mértéke 10 000 Ft.

Tekintettel arra, hogy a Hatóság első felszólításának keltéig nem lépett hatályba a fent említett kormányrendelet, amely elfogadható mértékben korlátozta volna az információszabadság alapjogát, így olyan bizonytalan jogszabályi környezetet teremtett a költségtérítés ezen elemének meghatározásában, amelynek gyakorlati megjelenése során a közfeladatot ellátó szervezetek anélkül, hogy részletes elszámolást adnának az adatigénylőknek, szolgáltatásként kezelik alkotmányos kötelezettségüket,

esetenként még a cafeteriat is felszámolták a munkaerő-költségként, ezért a Hatóság álláspontja szerint a munkaerő-ráfordítás költségét nem lehet felszámítani az adatigénylés költségtérítéseként, továbbra is kizárólag az anyagköltség számolható fel.

Éppen ezért a Hatóság továbbra is fenntartotta azon álláspontját, amely szerint az elektronikus formában kért közérdekű adat igénylés teljesítésekor a papír alapú iratok, közérdekű adatok digitalizálása során nem merül fel olyan körülmény, amely „másolási költség” vagy bármilyen más költségtérítés megállapítását megalapozná, hiszen kizárólag a munkaerő-ráfordítás merülhetne fel költségként. A fentieknek megfelelően azonban a Hatóság szerint a szkennelésért nem számítható fel másolási költség.³

Összegzésképpen a Hatóság a fentiekre tekintettel megállapította, hogy a Kft. köteles teljesíteni az adatigénylést, amely tevékenységével, gazdálkodásával, szervezetével kapcsolatos közérdekű és közérdekből nyilvános adatok megismerésére irányult.

A Kft.-nek azon túl, hogy teljesíti az adatigényléseket, kötelezettsége az Infotv. IV. fejezete szerinti **elektronikus közzétételi kötelezettség teljesítése** is. A Kft. tehát az Infotv. 33. § (1) bekezdése és 37. § (1) bekezdése, valamint az 1. számú melléklet III/4. pontja értelmében a szerződéses adatok közül az ötmillió forintot elérő vagy azt meghaladó értékű árubeszerzésre, építési beruházásra, szolgáltatás megrendelésre, vagyoneértékesítésre, vagyonhasznosításra, vagyon vagy vagyoni értékű jog átadására, valamint koncesszióba adásra vonatkozó szerződések megnevezését (típusát), tárgyát, a szerződést kötő felek nevét, a szerződés értékét, határozott időre kötött szerződés esetében annak időtartamát, valamint az említett adatok változásait vagy az egységes közadatkereső rendszerben mindenképp közzé kell tenni. Így az adatigénylést, az Infotv. 30. § (2) bekezdésének megfelelően a közzétett adatokat tartalmazó link megküldésével kellett volna teljesíteni, amiért semmilyen költséget sem számíthatott volna fel a Kft.

Mint az Alkotmánybíróság határozatai mutatják, az információs szabadság alapjogának érvényesülése szempontjából közfeladatot ellátó szervezetnek minősülő közpénzzel gazdálkodó, közszolgáltatást végző gazdasági társaságoknak is kötelessége biztosítani a közérdekű adatok megismeréséhez való alapjogot azáltal, hogy tevékenységükbe, munkaszervezésükbe beillesztik azok teljesítését, kijelölik azon személyt, személyeket, akiknek munkaköri leírásában szerepel az adatigénylések teljesítése. Önmagában azon indoklás, hogy munkaerő-befektetéssel jár az adatigénylés teljesítése, nem felel meg az arányos korlátozhatóság alkotmányos mércéjének, ezért a Hatóság az elektronikus formában megküldendő közérdekű adatigénylés teljesítésének ellenértéke gyanánt megállapított 350 000.- Ft költségtérítést nem tartja elfogadhatónak. Ennek értelmében **felszólította** a Kft.-t arra, hogy jelen állásfoglalásnak megfelelően 8 napon belül teljesítse a bejelentő közérdekű adatigénylését, valamint a költségszámítás alapját képező önköltség számítási

³ http://naih.hu/files/Koezerdek--4973_V_2012-4-...pdf.

szabályzatát haladéktalanul vizsgálja felül, és hozza összhangba a felszólításban foglaltakkal.

A Hatóság tájékoztatta a társaságot arról, hogy az Infotv. 56. § (2) bekezdése szerint „*az adatkezelő – egyetértése esetén – haladéktalanul megteszi az (1) bekezdés szerinti felszólításban megjelölt szükséges intézkedéseket, és a megtett intézkedéseiről, illetve – egyet nem értése esetén – álláspontjáról a felszólítás kézhezvételétől számított 30 napon belül írásban tájékoztatja a Hatóságot*”.

A Hatóság 2016. november 18-án **ismételten felszólította** a Kultúra 2008 Művészeti Szolgáltató Nonprofit Kft.-t, hogy, haladéktalanul teljesítse az előző felszólításban foglaltakat, tekintettel arra, hogy e levél keltéig nem érkezett meg a Kft. részéről az Infotv. 56. § (2) bekezdése szerinti kötelező tájékoztatás a Hatóság részére, valamint arra, hogy a bejelentő írásban jelezte, hogy a Kft. nem teljesítette továbbra sem a felszólítást.

A Hatósághoz 2016. november 30-án érkezett válaszelevelében a társaság az alábbiakat adta elő:

Nem látják annak semmi akadályát, hogy az adatigénylést az adatigénylő kérése szerint teljesítsék, azonban az Infotv. 29. § (3) bekezdése által biztosított lehetőséggel élve költségeiket érvényesíteni kívánják. Az adatigénylőt válaszukban tájékoztatták arról, hogy a 2016 előtt kötött szerződéseik irattárban kerültek elhelyezésre, és a Szépművészeti Múzeum felújítása miatt részben külső raktárban tárolják őket. Arról is tájékoztatták az adatigénylőt, hogy nagyságrendileg 1320 db szerződés és az azokhoz kapcsolódó dokumentumok kikeresése, válogatása, áttanulmányozása, rendszerezése, az adatigénylő által meg nem ismerhető adatoktól való mentesítése szükséges az adatigénylés teljesítéséhez.

Ezen jelentős terjedelmű, és nagyszámú kizárólag papíron rendelkezésre álló adatállomány áttekintése és feldolgozása társaságuk alaptevékenységének ellátásához szükséges munkaerőforrás aránytalan mértékű igénybevitelével jár. Társaságuk az adatigénylőnek adott tájékoztatásában egyértelművé tette, hogy a munkaerő-ráfordításon kívül semmilyen egyéb költséget nem kíván érvényesíteni, az adatigénylés teljesítésével keletkező rendkívüli többletfeladatot azonban a társaság a könyvelését végző cég igénybevitelével kívánja megvalósítani, amely cég óránként 1000 Ft + Áfa összegért vállalta az irattározott papíralapú szerződések kikeresését, válogatását, rendszerezését az adatigénylő által meg nem ismerhető adatoktól való mentesítését és másolását.

Ez a bruttó 1270 Ft-os összeg alig haladja meg a Hatóság állásfoglalásában rögzített 1100 Ft/óra összeget és nagyságrendekkel alatta marad az időközben hatályba lépett 301/2016 (IX.30.) Korm. rendelet 4. § (4) bekezdésében meghatározott 4400 Ft-os összegnek - adta elő a társaság.

Az adatigénylés teljesítési idejére a társaság szerződésenként 15 percet számolt, amely megítélésük szerint szintén reális és nem eltúlzott érték arra a feladatra, hogy az adatigénylés teljesítésében közreműködő személy a részben külső raktárban irattárazott papíralapú szerződést és ahhoz kapcsolódó dokumentumokat felkutassa, áttanulmányozza, összerendszerezze, a jogszabályoknak megfelelő módon „adatmentesítse” és másolja. Az adatigénylőnek adott tájékoztatásból véleményük szerint megállapítható, hogy a nagyságrendileg 1320 darab szerződésre a társaság 350 órát kíván elszámolni.

A társaság úgy véli, hogy a fentiek alapján megállapítható, hogy az adatigénylőnek azelőtt részletes és méltányos elszámolást adott a költségtérítésről, hogy az a Hatósághoz fordult volna. A társaság véleménye szerint az Infotv. alapján jogosult költségtérítésre és az időközben hatályba lépett 301/2016 (IX. 30.) Korm. rendeletnek is megfelelő módon méltányosan és jogszerűen állapította meg a költségtérítés mértékét. Megítélésük szerint a bruttó 444.500 Ft-os költségtérítés méltányos és elfogadható. A Hatóság azon álláspontjával, hogy a munkaerő-ráfordítás költségét nem lehet felszámítani, a társaság **nem ért egyet.**

Előadták továbbá, hogy az Infotv. 3. § (5) pontjából egyértelműen következik, hogy az adatkezelő csak a rögzített és ténylegesen kezelésében lévő információt, ismeretet, azaz adatot köteles kiadni. A joggyakorlat alapján, ha a kért adatot nem állították elő, az adatkezelő az adatkérést nem tudja teljesíteni, mert nyilvánvaló, hogy csak a létező és általa kezelt adat közlésére köteles (LB Pfv.IV.20,952/2011/4.)

Mindezek alapján a társaság álláspontja szerint a szerződések listájának kiadására nincs lehetőség, mivel a társaság működése során ilyen listát nem készített, így ilyen adat nála nem létezik, ennél fogva ilyen adatot nem kezel és a szerződések listájának kiadására vonatkozó adatigénylést nem tudja teljesíteni.

A Hatósághoz 2016. december 15-én érkezett levelében a Kultúra 2008 Művészeti Szolgáltató Nonprofit Kft. arról tájékoztatta a Hatóságot, hogy **egyet nem értéséről szóló levelében foglaltakat változatlanul fenntartja.**

Tájékoztatották továbbá a Hatóságot arról, hogy az Infotv. 37. § (1) bekezdése szerinti kötelezettség teljesítéséhez szükséges adatlista előállítását a Hatóság iránymutatása szerint megkezdték, és azt a honlapjukon annak elkészültét követően, haladéktalanul közzéteszik.

A Hatóság megállapításai az ügyben az alábbiak:

1. Bár az 301/2016. (IX. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) a közérdekű adat iránti igény teljesítéséért megállapítható költségtérítés mértékéről 2016. október 15-én hatályba lépett, az adatigénylés teljesítésére annak a Kultúra 2008 Művészeti Szolgáltató Nonprofit Kft.-hez, mint **adatkezelőhöz való beérkezésekor hatályban lévő jogszabályok** alkalmazandóak. Eredeti adatigénylését a bejelentő 2016. május 17-én kelt levelében kérte a társaságtól, a

pontosításra, a betekintési kérelemre valamint a szerződések listájának kiadására pedig a társasággal történt levelezést követően 2016 júliusa és augusztusa folyamán került sor.

2. Az információszabadság mint alapjog érvényesüléséhez szükséges az is, hogy az adatigénylés teljesítéséért megállapított költségtérítésről szóló tájékoztatás kellően részletes legyen, abban **a közfeladatot ellátó szervek kötelesek feltüntetni minden olyan indokot, illetőleg költségelemet, amelyek a megállapított összeg megalapozottságát támasztják alá.** A megfelelő tájékoztatás ugyanis nagyban hozzájárul ahhoz, hogy az igénylő valóban tisztában legyen, és megértse azt, hogy miért milyen költségtérítést kell megfizetnie ahhoz, hogy a megismerni kívánt adatok birtokába jusson. A tájékoztatás alapján továbbá képes lesz a megfelelő döntést meghozni az igénybe vehető jogorvoslati lehetőséggel kapcsolatban.

A Kultúra 2008 Művészeti Szolgáltató Nonprofit Kft. azonban a bejelentőnek eredetileg csak azt a tájékoztatást adta, hogy az adatigénylés teljesítésének költsége 350 000 Ft + ÁFA. Az adatigénylő további kérdései alapján elindult levelezés során derült fény arra, hogy ez az összeg a társaság könyvelését végző céghez kerülne, amelynek a nagyságrendileg 1320 szerződést 350 munkaórájába kerülne kikeresni, válogatni, áttanulmányozni, rendszerezni, az adatigénylő által meg nem ismerhető adatoktól mentesíteni. Azt pedig csak a Hatóságnak írt válaszelevele tartalmazta a társaságnak, hogy ezen a bruttó 444.500 Ft munkaerő-ráfordításon kívül semmilyen egyéb költséget nem kívánnak érvényesíteni. Vagyis az igényelt adatokat tartalmazó adathordozó költségét sem kívánják felszámítani.

3. Az Infotv. 29. § (5) c) pontja alapján, ha az adatigénylés teljesítése **a közfeladatot ellátó szerv alaptervékenységének ellátásához szükséges munkaerőforrás aránytalan mértékű igénybevételével jár,** az adatigénylés teljesítésével összefüggő munkaerő-ráfordítás költsége figyelembe vehető a költségtérítés mértékének meghatározása során.

Vagyis a munkaerő-ráfordításért abban az esetben lehetne költségtérítést felszámolni, ha azt a közfeladatot ellátó szerv teljesítené:

- az alaptervékenységének ellátásához szükséges munkaerőforrás
- aránytalan mértékű igénybevételével.

Jelen esetben azonban egy könyvelőcég teljesítené az adatigénylést, amelynek munkája nem jár a közfeladatot ellátó szerv alaptervékenységének ellátásához szükséges munkaerőforrás aránytalan mértékű igénybevételével.

Ilyen jellegű „kiszervezés” esetén kizárólag a másolásért lehetne költségtérítést felszámolni, a munkaerő-ráfordításért nem. Példának okáért, ha egy

fénymásoló cég végezné a másolatok elkészítését, a cég munkavállalóinak munkadíja sem lenne beszámítható az adatigénylés teljesítéséért megállapított költségtérítésbe.

4. A Kultúra 2008 Művészeti Szolgáltató Nonprofit Kft. álláspontja szerint a **szerveződések listájának kiadására** nincs lehetőség, mivel a társaság működése során ilyen listát nem készített, így ilyen adat nála nem létezik, ennél fogva ilyen adatot nem kezel és a szerveződések listájának kiadására vonatkozó adatigénylést nem tudja teljesíteni.

Ezzel a megtagadási indokkal kapcsolatban a Hatóság álláspontja az, hogy az Infotv. alapján a szerveződések adatigénylő által kért adatait kezeli a társaság, hiszen magukat a szerveződések is kezeli, így léteznek ezek az adatok, amelynek kiadására kötelezhető is a társaság. Az államháztartási törvény továbbá az az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I. 11.) Korm. rendelet is tartalmaz olyan kötelezettséget többek között, hogy ezeket a szerveződések – mind a visszterhes, mind az ingyenes szerveződések vonatkozásában – nyilvántartásba kell rendezni.

Másrészről valamilyen lista alapján megállapították, hogy 1320 darab szerveződésről van szó, továbbá valamilyen lista alapján végzik jelenleg is az elmaradt elektronikus közzétételi kötelezettségüket, tehát ha eddig nem is létezett, az elektronikus közzétételi kötelezettségük kapcsán most mindenképpen el kell készíteniük a bejelentő által igényelt listát.

Az Infotv. 3. § 5. pontja értelmében ugyanis *közérdekű adat*: az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy kezelésében lévő és tevékenységére vonatkozó vagy közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkezett, a személyes adat fogalma alá nem eső, bármilyen módon vagy formában rögzített információ vagy ismeret, **függetlenül kezelésének módjától**, önálló vagy gyűjteményes jellegű, így különösen a hatáskörre, illetékességre, szervezeti felépítésre, szakmai tevékenységre, annak eredményességére is kiterjedő értékelésére, a birtokolt adatfajtákra és a működést szabályozó jogszabályokra, valamint a gazdálkodásra, a megkötött szerveződésekre vonatkozó adat.

5. A Korm. rendelet 3. § (3) bekezdése alapján, ha az adatigénylés teljesítésére elektronikus úton kerül sor, a másolat készítéséhez szükséges időtartam csak akkor vehető figyelembe, ha elektronikus formában rendelkezésre nem álló adat igénylésére került sor, vagy a másolat készítéséhez szükséges időtartam rövidebb az elektronikus formában rendelkezésre álló adat rendelkezésre bocsátásához szükséges időtartamnál.

Vagyis **elektronikus formában igényelt adat esetén a munkaerő-ráfordítás időtartama csak akkor vehető figyelembe**, ha:

- az adat elektronikus formában nem áll rendelkezésre (scannelni kell) vagy
- scannelni/másolni gyorsabb lenne, mint az elektronikus fájl előkeresni

Azt, hogy a szerződések nem állnak elektronikus formában rendelkezésre, valamint hogy azokat scannelni/másolni gyorsabb lenne, mint az elektronikus fájl előkeresni, a bíróság előtt a Kultúra 2008 Művészeti Szolgáltató Nonprofit Kft.-nek kell bizonyítania.

6. A közérdekű adatok megismerése iránti igény teljesítése **nem tartozik ÁFA körbe**, mivel az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: ÁFA tv.) 2. §-a alapján a törvény hatálya az adóalany által belföldön és ellenérték fejében teljesített termékértékesítésére, szolgáltatásnyújtására, a terméknek az Európai Közösségen belüli egyes, belföldön és ellenérték fejében teljesített beszerzésére és a termék importjára terjed ki. Az ÁFA tv. 5. § (1) bekezdése értelmében adóalany az a jogképes személy vagy szervezet, aki (amely) saját neve alatt gazdasági tevékenységet folytat, tekintet nélkül annak helyére, céljára és eredményére. Az ÁFA tv. 6. § (1) bekezdése szerint gazdasági tevékenység: valamely tevékenység üzletszerű, illetőleg tartós vagy rendszeres jelleggel történő folytatása, amennyiben az ellenérték elérésére irányul, vagy azt eredményezi, és annak végzése független formában történik.⁴

A közfeladatot ellátó szervek a közérdekű adatigénylések teljesítésekor nem szolgáltatást nyújtanak, hanem az Alaptörvényben meghatározott alapvető jogból eredő kötelezettségeiket teljesítik. E szervek továbbá nem gazdasági tevékenységük körében, üzletszerűen értékesítik a másolatokat, hanem lehetőségük van a felmerült anyagköltségek megtérítését kérni az adatigénylőtől.

7. Megjegyzendő továbbá, hogy a Kormányrendelet 5. §-a értelmében az adatigénylő számára vissza kell fizetni az **előzetesen kalkulált**, és megfizetett költségtérítési összegnek azt a részét, amennyivel az adatigénylés teljesítésének Kormányrendelet szerint felszámítható **tényleges mértéke** a már befizetett összegnél kevesebb volt. Ellenkező esetben a negatív különbözet már nem követelhető az igénylőtől.

Budapest, 2017. február „21.”

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár

⁴ http://naih.hu/files/Infoszab_jelentes_NAIH-2015-1410-4-V.pdf.